

Col·leccions als Museus de Martorell

Gelida

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Museu Municipal Vicenç Ros: Av. Vicenç Ros i Batllewell, s/n, 08760, Martorell
L'Enrajolada: C/ de l'Aigua, 1, 08760, Martorell

Coordenades:

Latitud: 41.440985147536
Longitud: 1.863180398941
UTM Est (X): 405031
UTM Nord (Y): 4588337

Classificació

Número de fitxa 08091 - 404
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Col·lecció
Estil / època: Ibèric Gòtic
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Les peces formen part de les col·leccions del museu i cal el seu permís per tenir-hi accés.
Protecció Legal i física
Tipus de protecció: Inexistent
Observacions protecció: Llei 9/1993 del patrimoni cultural català
Accés Restringit
Ús actual: Científic/Lúdic/Cultural
Titularitat Pública
Titular: Museus Municipals de Martorell
Fitxes associades:
[Jaciment arqueològic de ca n'Oller de la Muntanya](#)
Autoria de la fitxa Martí Picas. INSITU SL

Descripció

Fons existent al Museu Municipal Vicenç Ros:

En el fons propi del Museu Municipal Vicenç Ros, es conserven alguns fragments d'un molí rotatori provinent de les restes d'un poblat ibèric que existia al Pujol de l'Oller. Es tracta d'un jaciment que dataria del període Ferro - Ibèric, entre els segles VII i I aC. L'any 1990 s'hi van trobar dues peces de molí de granet, rotatori d'època ibèrica.

Fons existent a la Casa Museu de l'Enrajolada:

En el fons d'aquest museu, amb número d'inventari E/540, existeix una finestra que va ser recuperada per Francesc Santacana Romeu (1883-1936) abans de 1929 i posteriorment va ser instal·lada en una de les façanes de l'Enrajolada que donen al jardí. Existeix una fotografia antiga que mostra la finestra en la seva ubicació original abans de la desaparició de la masia on estava instal·lada. Les imatges d'arxiu van ser proporcionades per l'historiador gelidenc Ramon Rovira, reconegut expert i investigador de les masies del terme. La finestra E/540 inclou un capitell, una columna i pedres dels muntants, tot procedent de la masia de can Terme de la Parra.

Observacions:

Segons la revista Cantillepa, de l'any 1980 es va produir un robatori al Museu de Martorell en el qual desaparegueren diferents peces.

Entre elles, algunes provinents de Gelida. Concretament, un plat de reflexos metàl·lics, presumptament del segle XV, que portava les claus i la tiara de Sant Pere. Aquest objecte va ser rescatat de la seva possible destrucció per Isidre Clopas i Batlle, conservador dels museus de Martorell, durant una visita feta a l'església del castell l'any 1936. En aquells moments, l'Associació d'Amics del Castell estava en procés de sol·licitar la seva restitució a Gelida.

El lladre, tal com es va saber després, va ser el "conegut" Erik el Belga. Part del material robat va ser progressivament recuperat en els mesos i anys següents. Segons relaten fonts periodístiques de l'època, diversos objectes com pots de farmàcia, gerros i plats de ceràmica van ser retornats el gener de 1981. Posteriorment, dos anys més tard, es va aconseguir recuperar una altra part del material a Alemanya.

Història

El Museu Municipal Vicenç Ros, inaugurat el 1945, va començar amb la col·lecció de ceràmica de Vicenç Ros Batlle i elements de l'antiga església parroquial de Santa Maria de Martorell, destruïda en la Guerra Civil. Sota la direcció de Ros i amb la col·laboració d'Isidre Clopas Batlle com a conservador, la col·lecció s'amplià durant els anys 40 i 50 mitjançant adquisicions i donacions de la comunitat local. El 1959 es va adaptar el mirador en les antigues cel·les dels caputxins, que actualment alberga l'oficina-biblioteca-arxiu del museu. La col·lecció ha crescut amb el temps afegint fons etnològics, arqueològics, artístics, documentals, i una biblioteca i hemeroteca, gràcies principalment a donacions. Des de 1989 s'han fet treballs de rehabilitació de l'antic convent de Caputxins i de restauració dels fons del museu. Aquests treballs van culminar el 2005, any en què la planta baixa es va reobrir coincidint amb el 60è aniversari de la

inauguració del museu.

El Museu L'Enrajolada, fundat el 1876, està situat a la casa pairal de la família al carrer d'Anoia, posteriorment rebatejat com carrer F. Santacana. El museu es va configurar al voltant del desenvolupament vital del seu fundador i va ser ampliat significativament pel seu net després del tancament de la farmàcia familiar el 1905, incloent-hi la remodelació de la façana el 1916. Francesc Santacana i Campmany, influenciat pel natzarenisme català, va recopilar restes de palaus i edificis religiosos, així com una col·lecció de pintures d'artistes destacats del període, com Marià Fortuny i Claudi Lorenzale, entre altres. A més, el museu inclou materials de les excavacions arqueològiques locals realitzades probablement per Santacana. Els elements de la col·lecció estan disposats per reflectir la seva funció original, com peces arquitectòniques en les façanes i rajoles decoratives interiors. El museu també preserva mobiliari original, una col·lecció discogràfica, fotografies, i altres elements decoratius.

Bibliografia

CARAFÍ, Enric (2018). "L'arxiu Gelidenc va endavant i no s'atura". Programa Festa Major 2018, pp. 64-72.

Enllaços d'interès:

[Museus de Martorell](#)

[Notícia del robatori d'Erik el Belga al Museu de Martorell](#)

[Programa Festa Major 2018](#)

